

ROMÂNIA

Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro
Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Doamnei *Laurenția Arjan*
Directorul Liceului Tehnologic Pucioasa
Oraș Pucioasa,
Strada Constantin Olănescu, nr. 19
Județul Dâmbovița

RECOMANDARE

Nr. *160* din *23 DEC 2019* 2019

Instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu în data de 4 decembrie 2019, urmare a apariției în presă a unor reportaje privind actele de agresiune în care au fost implicați doi elevi ai Liceului Tehnologic Pucioasa din județul Dâmbovița.

În data de 3 decembrie 2019, sub titlul „*Bătăie sălbatică între doi elevi, la Liceul Tehnologic Pucioasa, Dâmbovița*”, „*Scene violente la un liceu din Pucioasa, între doi elevi. Unul dintre ei riscă exmatricularea*”, „*Bătăie cruntă între doi elevi de liceu din Pucioasa*” au fost difuzate articole și reportaje referitoare la actele de agresiune dintre doi elevi din clasa a XI-a din cadrul Liceului Tehnologic Pucioasa din județul Dâmbovița, incidentul având loc într-o sală de clasă, în timpul unei pauze, ceilalți colegi asistând la incident.

Filmarea a fost realizată cu telefonul mobil de către unul dintre elevii care asistau la scenele de violență și, ulterior, trimisă către presă.

Pentru clarificarea aspectelor relatate de presă, Avocatul Poporului a dispus efectuarea unei anchete la Liceul Tehnologic Pucioasa din județul Dâmbovița cu privire la posibila încălcare a art. 22, art. 49 și art. 52 din Constituția României, republicată, referitor la dreptul la viață, la integritate fizică și psihică, protecția copiilor și a tinerilor, respectiv dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică.

Ancheta a fost efectuată în data de 11 decembrie 2019, de către consilierii Biroului teritorial Ploiești al instituției Avocatul Poporului.

În urma tuturor verificărilor efectuate cu ocazia anchetei, din informațiile și documentele puse la dispoziție de către conducerea Liceului Tehnologic Pucioasa din județul Dâmbovița se desprind următoarele CONCLUZII:

Cazul relatat de presă este cunoscut conducerii unității școlare care a luat la cunoștință despre producerea acestuia de pe internet, încă din data de 3.12.2019 (data producerii incidentului), după finalizarea orelor de curs (orele 13).

Conform precizărilor conducerii liceului, incidentul a avut loc în data de 3 decembrie 2019, în sala de clasă, în timpul pauzei dintre orele de curs (după terminarea orei de educație fizică și sport), pe fondul unui conflict verbal anterior, purtat între elevii () ani și () ani).

Reprezentanții liceului au menționat faptul că, în urma unor altercații verbale, elevul a agresat fizic elevul , în timp ce restul colectivului clasei a XI- a A a asistat la incident, iar elevul () ani a filmat cu telefonul personal. Agresiunea fizică a fost oprită prin intervenția unui alt coleg, însă elevii clasei a XI- a A nu au anunțat cadrele didactice despre incident și au părăsit incinta școlii, la finalizarea orelor de curs.

Potrivit Regulamentului de Organizare și Funcționare - Capitolul II, Punctul II.3, profesorii de serviciu au *obligația să supravegheze elevii în timpul pauzei (holuri, curte, grupuri sanitare, clase) asigurând adoptarea unui comportament civilizată.*

Conform precizărilor reprezentanților liceului, în cazul incidentului din data de 3 decembrie 2019, în timpul pauzei, dat fiind faptul că timpul alocat pauzei este foarte scurt (5 minute), profesorul de serviciu din data respectivă nu a avut timpul necesar să sesizeze că la clasa a IX-a A se petrece acel incident.

Față de situația în care au fost implicați cei doi elevi, imediat după luarea la cunoștință de existența acestui incident, **au fost dispuse măsuri de către conducerea liceului.**

Astfel, potrivit documentelor verificate la momentul efectuării anchetei, conducerea a dispus încă din ziua incidentului, întrunirea Consiliului Profesoral al liceului care a decis sancționarea elevilor și , respectiv exmatricularea fără drept de înscriere la Liceul Tehnologic Pucioasa și instituirea Comisiei de analiză pentru a analiza măsurile ce se impun a fi luate pentru ceilalți elevi care au asistat la incident, dar nu au anunțat cadrele didactice.

În data de 4 decembrie 2019, Hotărârea Consiliului Profesoral al liceului a fost adusă la cunoștință elevilor și , precum și părinților acestora.

Față de măsurile dispuse, în data de 4.12.2019, **mama elevului a formulat contestație**, care a fost analizată în cadrul Consiliului de Administrație al liceului ce s-a întrunit în data de 16.12.2019 (ulterior efectuării anchetei de către reprezentanții instituției Avocatul Poporului).

În privința contestației formulate de mama elevului , **Consiliul de Administrație a decis anularea sancțiunii de exmatriculare fără drept de înscriere a elevului și stabilirea sancțiunii de scădere a notei la purtare la doi.**

Referitor la elevii care au asistat la incident și nu au anunțat cadrele didactice despre acesta, **Consiliul de Administrație a decis sancționarea elevilor cu observație individuală, constând în atenționarea elevilor cu privire la încălcarea regulamentului, însoțită de consilierea acestora în vederea remedierii comportamentului.**

În cadrul Liceului Tehnologic Pucioasa există un cabinet de asistență psihopedagogică deservit de un profesor consilier din cadrul Centrului Județean de Resurse și de Asistență Educațională Dâmbovița care desfășoară activități specifice (8 ore săptămânal) în unitatea școlară și care a întocmit un Plan de Activități pentru anul școlar 2019-2020.

Psihopedagogul liceului a realizat, a doua zi după producerea incidentului, o **sedință de grup la clasa a XI-a A în vederea conștientizării elevilor asupra consecințelor fenomenului violenței școlare și în data de 10 decembrie 2019 o activitate de consiliere de grup referitoare la prevenirea violenței în școală**, având tema *Spune Nu Violenței* **cu elevii de la clasele a IX-a.**

Având în vedere că elevii implicați în incident nu au solicitat acordarea consilierii psihopedagogice individuale, **ulterior efectuării anchetei de către reprezentanții instituției Avocatul Poporului, au fost transmise informări scrise către părinții elevului** (victima agresiunii fizice) și **părinții elevului** (cel care a filmat incidentul cu telefonul) **cu privire la consilierea individuală psihopedagogică de care aceștia pot beneficia** în cadrul cabinetului de asistență psihopedagogică al liceului.

În cadrul orelor de dirigiență, diriginta clasei a IX-a A, a abordat cu elevii problematica violenței școlare, bullying-ului în mediul școlar, fiind alocate 2 ore în acest semestru, iar conform Planificării calendaristice anuale, întocmită la începutul anului școlar 2019-2020 au fost cuprinse activități privind comportamentele de risc, cauzele violenței, drepturi, obligații și responsabilități ale elevilor.

Potrivit documentelor prezentate de conducerea Liceului Tehnologic Pucioasa, la începutul fiecărui an școlar elevii iau act, sub semnătură, de prevederile Regulamentului de Organizare și Funcționare al liceului (care cuprinde obligațiile ce revin elevilor, abaterile disciplinare și sancțiunile aplicabile în caz de nerespectare a obligațiilor ce le revin), iar în luna octombrie 2019 a avut loc o acțiune de prevenție a violenței școlare la clasele a XI-a, cu reprezentanți ai Poliției Orașului Pucioasa.

Totodată, se reține faptul că, deși în regulamentul de organizare și funcționare al Liceului Tehnologic Pucioasa există reglementări referitoare la comportamentul elevilor, obligațiile acestora, sancțiunile aplicabile în funcție de gravitatea faptelor în situația în care aceștia încalcă prevederile regulamentului, iar la nivelul unității de învățământ au fost derulate activități de prevenire/reducere a fenomenului violenței școlare, având în vedere gravitatea incidentului în care au fost implicați elevii Liceului Tehnologic Pucioasa, în scopul prevenirii delincvenței juvenile în incinta unităților de învățământ, considerăm **că la nivelul acestei unități de învățământ se impune intensificarea derulării unor activități cu teme având caracter educativ-preventiv referitoare la consecințele săvârșirii actelor de violență, prin implicarea tuturor factorilor (elevi, cadre didactice, părinți, colaborare cu autorități/instituții).**

Având în vedere amploarea fenomenului violenței, care se manifestă tot mai des în unitățile de învățământ preuniversitar, pentru prevenirea apariției altor cazuri de violență în unitatea de învățământ, **se impune acordarea unei atenții sporite din partea**

psihopedagogului școlii, prin organizarea unor ședințe de grup cu părinții și elevii în scopul informării acestora asupra mijloacelor de prevenire a violenței.

De asemenea, având în vedere atribuțiile ce revin dirigintelui clasei, conform art. 76 din Regulamentul-Cadru din 2016 de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar, se impune ca, în cadrul viitoarelor ore de dirigiență/ședințe cu părinții /ore de consiliere și orientare să fie prelucrate în rândul elevilor/părinților obligațiile ce revin elevilor în unitatea de învățământ.

În ceea ce privește procedura specifică fenomenelor de violență, conducerea liceului a prezentat Procedura Operațională PO - 96.12 – Sancționarea Elevilor, care se referă însă la categoriile de sancțiuni aplicabile elevilor Liceului, a faptelor care determină aplicarea sancțiunilor, precum și persoanelor abilitate să aplice sancțiunile, precizând faptul că în situații de violență școlară se aplică această procedură.

La nivelul Liceului Tehnologic Pucioasa nu exista o procedură proprie specifică privind prevenirea și combaterea violenței în mediul școlar, în care să fie descriși pașii ce trebuie urmați, definirea termenului de violență, stabilite responsabilitățile și răspunderile în derularea activității de prevenire și combatere a violenței în mediul școlar, etc..., deși potrivit prevederilor art. 80, alin. (3) din Regulamentul – cadru din 31 august 2016 de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar, aprobat prin Ordinul Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice nr. 5079/2016, actualizat prin Ordinul Ministerului Educației Naționale nr. 3027/2018 „Fiecare unitate de învățământ își elaborează proceduri, privind funcționarea comisiilor în funcție de nevoile proprii”.

Totodată, la nivelul Liceului Tehnologic Pucioasa funcționează Comisia pentru prevenirea violenței, există un plan de măsuri și o strategie de prevenire și combatere a violenței în mediul școlar, acțiuni preventive organizate și derulate atât de cadrele didactice ale liceului, cât și în parteneriat cu Poliția Orașului Pucioasa.

La data efectuării anchetei nu au putut fi purtate discuții cu elevii implicați în incident întrucât aceștia nu erau prezenți la orele de curs.

Incidentul în care au fost implicați elevii clasei ai XI-a A a fost anunțat telefonic Inspectoratului Școlar Județean Dâmbovița încă din ziua producerii incidentului, iar cazul a intrat și în atenția Poliției Orașului Pucioasa care s-a sesizat din oficiu.

Alte aspecte rezultate cu prilejul efectuării anchetei:

Cu prilejul verificărilor întreprinse la Liceul Tehnologic Pucioasa, dar și din verificarea site-ului unității de învățământ, s-a constatat că **Regulamentul de Organizare și Funcționare al liceului nu era afișat la avizier și pe site-ul unității de învățământ.**, fiind încălcate prevederile art. 2, alin. (6) din **Ordinul M.E.N.C.S. nr. 5079/31.08.2016** privind aprobarea **Regulamentului cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar, cu modificările și completările ulterioare, care prevăd că:** *”După aprobare, regulamentul de organizare și funcționare a unității de învățământ se înregistrează la secretariatul unității. Pentru aducerea la cunoștința personalului unității de învățământ, a părinților și a elevilor, regulamentul de organizare și funcționare a unității de învățământ se afișează la avizier și, după caz, pe site-ul unității de învățământ”.*

Din analiza cadrului legal în materie, reținem următoarele:

Potrivit art. 49 alin. (1) din Constituția României, Copiii și tinerii se bucură de un regim special de protecție și de asistență în realizarea drepturilor lor;

Conform dispozițiilor art. 89 din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, "copilul are dreptul de a fi protejat împotriva abuzului, neglijării, exploatarei, traficului, migrației ilegale, răpirii, violenței, pornografiei prin internet, precum și a oricăror forme de violență, indiferent de mediul în care acesta se află: familie, instituții de învățământ, medicale, de protecție, medii de cercetare a infracțiunilor și de reabilitare/detenție, internet, mass-media, locuri de muncă, medii sportive, comunitate etc.";

Potrivit art. 40 alin. (6) din Ordinul M.E.N.C.S. nr. 5079/31.08.2016 privind Regulament-Cadru din 2016 de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar „Personalul din învățământul preuniversitar are obligația de a veghea la siguranța copiilor/elevilor, pe parcursul desfășurării programului școlar și a activităților școlare și extracurriculare/extrășcolare”;

În conformitate cu prevederile art. 15 lit. j) din Ordinul M.E.N.C.S. nr. 4742/10.08.2016 pentru aprobarea Statutului Elevului: "Elevilor le este interzis (...) j) să provoace, să instige și să participe la acte de violență în unitatea de învățământ și în afara ei”;

Potrivit art. 16 din Ordinul M.E.N.C.S. nr. 4742/10.08.2016 pentru aprobarea Statutului Elevului:

"(1) Elevii din sistemul de învățământ de stat, particular și confesional autorizat/acreditat, care săvârșesc fapte prin care se încalcă dispozițiile legale în vigoare, inclusiv regulamentele școlare, vor fi sancționați în funcție de gravitatea acestora conform prevederilor prezentului statut.

(2) Pentru a putea fi sancționați, faptele trebuie să se petreacă în perimetrul unității de învățământ sau în cadrul activităților extrașcolare. Pentru faptele petrecute în afara perimetrului unității de învățământ sau în afara activităților extrașcolare organizate de unitatea de învățământ, elevii răspund conform legislației în vigoare. (...)

(5) Toate sancțiunile aplicate se comunică individual, în scris, atât elevilor, cât și părinților, tutorilor sau susținătorilor legali. Sancțiunea se aplică din momentul comunicării acesteia sau ulterior, după caz.

(7) Violența fizică sub orice formă se sancționează conform dispozițiilor legale în vigoare."

Prevederile anexei 1 referitoare la modelul contractului educațional din Ordinul M.E.N.C.S. nr. 5079/31.08.2016 privind aprobarea Regulamentului cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar stipulează că "Beneficiarul direct are următoarele obligații: (...) n) de a nu provoca/instiga/participa la acte de violență în unitatea de învățământ și în proximitatea acesteia”;

Potrivit Ordinului M.E.N.C.S. nr. 1409/2007 cu privire la aprobarea Strategiei Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului cu privire la reducerea fenomenului

de violență în unitățile de învățământ preuniversitar "Violența în școală cuprinde orice formă de manifestare a unor comportamente precum: violență verbală și psihologică (poreclire, tachinare, amenințare, hărțuire); violență fizică; comportamente care intră sub incidența legii (viol. consum/comercializare de droguri, furt); ofensă adusă statutului/autorității cadrului didactic; alte tipuri de comportament deviant în relație cu școala." (...) "La nivelul fiecărei unități școlare se constituie, prin decizia directorului unității de învățământ, Comisia pentru prevenirea și combaterea violenței în mediul școlar";

Potrivit **prevederilor art. 80, alin. (3) din Regulamentul – cadru** din 31 august 2016 de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar, aprobat prin Ordinul Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice nr. 5079/2016, actualizat prin Ordinul Ministerului Educației Naționale nr. 3027/2018 „Fiecare unitate de învățământ își elaborează proceduri, privind funcționarea comisiilor în funcție de nevoile proprii”.

În acest context, în temeiul dispozițiilor art. 59 din Constituția României, art. 15 alin. (2), art. 24 alin. (1) și (2) și art. 26 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată;

Pentru realizarea scopului constituțional și legal al Avocatului Poporului și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice, Avocatul Poporului emite prezenta:

RECOMANDARE

1. Directorul Liceului Tehnologic Pucioasa din județul Dâmbovița, în exercitarea atribuțiilor conferite de legislația în vigoare, va dispune luarea cu celeritate a măsurilor legale, pentru:

a) elaborarea unei proceduri specifice privind monitorizarea și combaterea violenței în mediul școlar în care să fie descriși pașii ce trebuie urmați, definirea termenului de violență, stabilirea responsabilităților și răspunderilor în derularea activității de prevenire și combatere a violenței în mediul școlar, precum și prelucrarea și difuzarea procedurii elaborate în rândul elevilor/cadrelor didactice/părinți;

b) intensificarea derulării unor activități cu teme având caracter educativ-preventiv referitoare la consecințele săvârșirii actelor de violență, prin implicarea tuturor factorilor (elevi, cadre didactice, părinți, colaborare cu autorități/instituții) în vederea creșterii gradului de conștientizare în rândul elevilor a consecințelor grave a actelor de violență;

c) organizarea unor ședințe de grup cu părinții și elevii (cu participarea psihopedagogului) în scopul informării acestora asupra mijloacelor de prevenire a violenței;

d) prelucrarea în rândul elevilor a obligațiilor ce le revin în unitatea de învățământ;

e) asigurarea unei supravegheri corespunzătoare a elevilor în timpul pauzelor, pentru a preveni producerea altor cazuri de violență;

e) afișarea la avizierul colegiului și pe pagina de internet a unității de învățământ a Regulamentului de Organizare și Funcționare (integral), precum și difuzarea acestuia către toți factorii implicați în procesul de învățare (cadre didactice, părinți, elevi).

Directorul Liceului Tehnologic Pucioasa din județul Dâmbovița va informa, în termen de 30 zile, instituția Avocatul Poporului, prin Biroul Teritorial Ploiești (cu sediul în municipiul Ploiești, B-dul Republicii, nr. 2-4, intrarea H, et. I, cam. 155, județul Prahova, tel./fax 0244593227, e-mail avpprahova@avp.ro), cu privire la însușirea Recomandării, precum și referitor la toate măsurile dispuse, anexând copii ale documentelor care susțin adresa de însușire.

Avocatul Poporului,

Renate Weber

București,

2019